

האגודה לזכויות החולה

האגודה לזכויות החולה פועלת לשמירה ומימוש זכויות המטופלים ובני משפחותיהם במערכת הבריאות ואמונה על הובלת המאבק הציבורי לשמירה ומימוש זכויות אלה.

למימוש מטרותיה פועלת האגודה במספר ערוצים במקביל:

- **העלאת תחום הבריאות לסדר היום הציבורי** בזירה הפרלמנטרית והתקשורתית.
- **קואליציית ארגוני הזכות לבריאות** – ריכוז קואליציה ארצית של ארגוני חולים וחיזוק מעמד הארגונים בשיח הבריאות בארץ, כולל פעילות משותפת בנושאים כלל מערכתיים.
- **מידע על זכויות** – הנגשת מידע אודות זכויות חולים באתר האינטרנט, בחוברות מידע (שמיעה, סוכרת, פרקים, פגים, ועוד), הרצאות.
- **סינגור וסיוע לטיפול בפניות** – מענה לפניות פרטניות וסיוע במימוש זכויות הלכה למעשה בפניה לגופים הנילונים וגורמי האכיפה, כולל סיוע בייצוג משפטי במקרים עקרוניים.

פעילות והישגים (מדגם מייצג):

יום זכויות החולה וחודש המודעות – האגודה יזמה את יום זכויות החולה הראשון בישראל בשיתוף משרד הבריאות, ומציינת מידי שנה את חודש המודעות לנושא.

מוקד סיוע במימוש זכויות בבי"ח שיבא – לצד הקו הפתוח, הפועל כ-20 שנה, מוקם בימים אלה מוקד למענה פרונטלי למבקרים ולמאושפזים בבית החולים (יושק ב 5/17).

פרויקט "מקדמים תרופה" – צוות מקצועי ייעודי מסייע לפונים במימוש הזכות לתרופה שאינה בסל.

סל הבריאות לטיפולים פרא-רפואיים בשיקום – בזכות התערבות האגודה, טיפולים פארא-רפואיים הנדרשים במהלך השיקום יינתנו ללא הגבלה כמותית.

הזכות למלווה בעת טיפול רפואי – האגודה לזכויות החולה, בשיתוף ח"כ פנינה תמנו-שטה ממפלגת 'יש עתיד', פעלה להכנסת תיקון בחוק זכויות החולה, לפיו לכל אדם הזכות למלווה מטעמו בעת קבלת טיפול.

תקרת השתתפות עצמית למזון רפואי – בעקבות פניית האגודה הנחה משרד הבריאות את הקופות להפעיל מערכת אוטומטית לבקרה על תקרת השתתפות עצמית במזון רפואי (בדומה לתקרה הקיימת לתרופות).

תקציב התוספת השנתית לסל התרופות – קואליציית ארגוני הזכות לבריאות, בריכוז האגודה, פונה מידי שנה ליו"ר ועדת סל התרופות ולמשרד הבריאות, בבקשה להגדלת הסל, לשם מניעת פגיעה בחולים.

הנגשת מידע למבוטחי קופות החולים – האגודה פעלה מול משרד הבריאות להוציא חוזר המפרט את המידע אותו מחויבות קופות החולים לפרסם באתרי האינטרנט שלהם.

העברת תיק רפואי במעבר בין הקופה – האגודה פעלה מול משרד הבריאות להוציא חוזר המחייב על הקופות להעביר באופן יזום את תמצית התיק הרפואי בכל מעבר של מבוטח המחליף קופה.

מפגש ארגוני החולים עם הנהלת משרד הבריאות – האגודה מרכזת מפגשים מקיף של ארגוני החולים עם הנהלת המשרד לקידום נושאים משותפים.

פרס שר הבריאות על פעילות יוצאת דופן לקידום, הנגשה ומימוש של זכויות הנובעות ממצב רפואי

פרס שר הבריאות נועד להעריך ולהוקיר את העוסקים בקידום, הנגשה ומימוש של זכויות בתחום הבריאות, להעלות את המודעות לנושא ולעודד את מוסדות הבריאות לפעול לקידום הנגשה ומימוש של זכויות אלה.

הפרס הינו יוזמה משותפת של משרד הבריאות ושל האגודה לזכויות החולה.

ועדת שיפוט הפרס:

יו"ר – **פרופ' מרדכי שני**, נשיא קרן המחקרים ופיתוח תשתיות של בי"ח שיבא, חתן פרס ישראל על תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה לשנת 2009

פרופ' נילי טבק, חברת הנהלה, האגודה לזכויות החולה

ד"ר הלה הדס, מנכ"לית אנוש – העמותה הישראלית לבריאות הנפש

גב' איילת גרינבאום אריזון, מנהלת אגף השירות, משרד הבריאות

גב' נטע הבלין, מנהלת תחום מיצוי זכויות, משרד הבריאות

גב' מלכה פרגר, מנהלת השרות הארצי לעבודה סוציאלית, משרד הבריאות

גב' יפעת הראל, עו"ס מחוזית בלשכת הבריאות במחוז חיפה

בחוברת זו מרוכזים תיאורים מקוצרים של העבודות שהוגשו כמועמדות לפרס. העבודות במלואן תועלינה לאתר האינטרנט של האגודה לזכויות החולה.

רמב"ם

הקריה הרפואית לבריאות האדם

המחלקה לעבודה סוציאלית טל: 04-7772788 פקס: 04-7772948

תיאור פעילות המחלקה לעבודה סוציאלית, מרכז רפואי רמב"ם

העובדים הסוציאליים ברמב"ם מסייעים לחולים ובני משפחותיהם ע"י מתן טיפול מקצועי ואיכותי בהתמודדות עם משבר האשפוז והמחלה. במהלך האשפוז, העו"ס מזהה אוכלוסיות שעלולות להיות פגיעות ונמצאות בסיכון. העובדים הסוציאליים עוסקים בצמצום פערים, מסייעים לשמירה על רצף הטיפול במעבר לקהילה, מאגדים משאבים אישיים וחברתיים ומעצמים את החולים ומשפחותיהם לפעול למען מיצוי ומימוש זכויותיהם.

אנו עושים שימוש במגוון אמצעים כדי להפיץ ולהרחיב החשיפה של ציבור המטופלים והמטופלים לזכויות החולים כדי להגביר האיתור והסיוע במימוש זכויות אלו. בכוונתנו לאגד את כל השירותים להם זכאי המטופל כגון: זכויות בביטוח לאומי, רשות המיסים, קופות החולים, משרד המשפטים, המשרד לאזרחים ותיקים, משרד התחבורה, משרד הרווחה ועוד... תחת קורת גג אחת (One stop shop) בסיוע משרד הבריאות, כדי להגביר את פעולתו ובכך לשפר את איכות ומספר הטיפולים שיינתנו.

פעילות המחלקה לעבודה סוציאלית בשנתיים האחרונות תרמה להגברת מודעות ולעלייה משמעותית במימוש זכויות בקרב אוכלוסיות מגוונות המקבלות טיפול בביה"ח. הכשרנו עובדים ובמקביל העצמנו את החולים והמשפחות. שמנו אותם ואת הצרכים שלהם במרכז, ריכזנו והפצנו מידע רב באמצעים טכנולוגיים מגוונים אודות זכויות וכך נמשיך לעשות בנאמנות, במקצועיות וברגישות תרבותית.

אצלנו המטופל במרכז

- מתן שירות לבעלי מוגבלויות - אנשים בעלי ליקוי נפשי או נכות אחרת מתקבלים ללא צורך להמתין בתור.
- בבניין ביה"ח החדש - התקנת פסי הליכה לפי צבעים המקלים על ההתמצאות.
- מפגשים שוטפים עם הציבור הרחב להצגת חידושים בטיפול הרפואי ("שישי בריא").
- מרפאות ייעודיות לנשים נשאיות גן BRCA, נשים הנושאות עוברים בעלי מומים וחולי סרטן שמטרתן לתת שירות כוללני של יעוץ, טיפול ותמיכה תחת קורת גג אחת.
- קבוצת תמיכה המיועדת לנשים לאחר הלידה הכוללת הדרכה בהנקה, יעוץ רפואי ועיסוי לתינוקות.
- סדנאות הדרכה והתמודדות לחולי מעי דלקתיות ומשפחותיהם, כולל ייעוץ, קבוצות תמיכה, ארגון אירועים, כל אלו ללא תשלום אלא במימון חסויות ותרומות.
- תכנית מובנת לכלל צוותי ביה"ח להעלאת המודעות למתן שירות שוויוני בתחומים שונים: סדנאות בהנחיית מומחים חיצוניים, ישיבות צוות מחלקתיות, ימי אוריינטציה, הרצאות חשיפה לבעלי תפקידים בביה"ח.
- הוכשרה קבוצת מנחים מקרב עובדי ביה"ח להעברת סדנאות הדרכה בנושא כשירות תרבותית לכלל הצוותים.
- פורום חוויית המטופל מתכנס אחת לחודש. בפורום משתתפים חברי סגל מסקטורים ומתחומי פעילות שונים ומגוונים. הפורום עוסק בנושאים הקשורים למיצוי זכויות ומיקוד המטופל במרכז.

מרכז קהילתי לבריאות הנפש - יפו

רחוב הרבי מבכרך 5 ת"א 66849, ת"ד 8676 יפו 61086, טלפון: 03-5151097

גב' סיגל קרקו, אחות במרכז הקהילתי לבריאות הנפש, יפו

גב' קרקו מועסקת **במרכז הקהילתי לבריאות הנפש** יפו כאחות פסיכיאטרית מזה 15 שנה. היא עובדת ביחידת המעקב, יחידה המטפלת באנשים הסובלים ממחלות נפש כרוניות. רוב המטופלים אינם מודעים לזכויות שלהם ולאופן בו ניתן לממש אותם.

סיגל מהווה אחראית טיפול של 151 נפגעי נפש.

הזכות לסל השיקום:

- כאחראית טיפול הגישה גב' קרקו מספר רב של מטופלים לוועדת סל שיקום (50 מטופלים הוגשו על ידה מתוך 211 שהוגשו על ידי עשרה אנשי צוות). לפי נתוני מחוז תל אביב, סיגל קרקו הגישה את המספר הרב ביותר של מטופלים לוועדת סל שיקום. סל השיקום מקנה סיוע במספר תחומי חיים: דיור, תעסוקה, פעילות פנאי, רכישת השכלה, מועדונים חברתיים וסיוע למשפחות של נפגעי נפש. מטרת ההגשה הינה לקדם את המטופל למקסימום הפוטנציאל התפקודי שלו. גב' קרקו נמצאת בקשר מתמיד עם שירותי השיקום ומבצעת ביקורי בית ופגישות בכל מקום אליו היא נדרשת להגיע.
- בדרך כלל מטופלים ממתנינים שלושה חודשים עד לקבלת קצבת הנכות, תקופה קשה ללא הכנסה כלל. במקרה שמטופל של גב' קרקו לא מקבל את הקצבה, היא מבצעת מאמצים כבירים ומזרזת משמעותית את קבלת הקצבה.

הזכות לטיפול נפשי:

- קיימים מטופלים שלא באים למרכז לקבל טיפול בכלל וטיפול תרופתי בפרט. גב' קרקו עורכת בביתם טיפולי בית, מדריכה את המשפחה, יוצרת קשר טיפולי עם המטופל, משפרת את היענותו לטיפול, ונותנת את הטיפול בביתו. במקרה של מטופלים שאין באפשרותם להגיע אל המרפאה, מפאת מצב פיסי או נפשי, גב' קרקו מגיעה לביתם למתן תמיכה, הדרכה, טיפול תרופתי עד אשר מצבם משתפר והם חוזרים להגיע למרפאה הפסיכיאטרית.

מובילים ברצף

מכבי שירותי בריאות שומרת על רצף הטיפול

פרופ' נחמן אש, פרופ' אבי פורת, ד"ר גלית קאופמן, אנג'לה עירוני, חאלד אבו חוסין, לירון לוי, שולמית בניטה

הטיפול הרפואי הכרוני מאופיין בריבוי מטפלים ומסגרות טיפול. רצף הטיפול - טיפול קוהרנטי לאורך זמן בין מטפלים שונים במסגרות מובחנות - הינו יעד מרכזי בטיפול הכרוני. לפיכך, במאי 2015 הוקם במכבי **שירותי בריאות** מערך של חמש יחידות מחוזיות האחראיות על תיאום הטיפול בחולה המורכב ולמעלה מ-200 אחיות מקדמות רצף. המערך מספק מעטפת טיפולית מותאמת למטופל, תוך הקפדה על מימוש זכויותיו הרפואיות.

התערבות:

מטופלים שהשתחררו מאשפוז מסווגים ומטופלים באופן הבא:

- מטופל מורכב - מאותר על ידי אחות קש"ב ומועבר לטיפול יחידת מצפן המתאמת את השחרור ומגבשת תכנית טיפול תוך מעורבות רופא משפחה, מטפלים נוספים ויחידות אחרות בקהילה.
- מטופל שאינו מורכב - אחות הרצף יוצרת עמו קשר, עורכת אומדן הערכה לאחר אשפוז, מדריכה אותו בנושא זכויותיו הרפואיות ומפנה על פי הצורך לרופא משפחה, מטפלים נוספים ו/או יחידות בקהילה.

היקף הפעילות:

בחודש ממוצע משתחררים מבתי החולים כ-8,500 מטופלים חברי מכבי. כ-3,200 פניות מועברות מדי חודש ליחידות המצפן על ידי אחיות הקש"ב והצוותים המטפלים.

יעילות:

להלן תוצאות שנת הפעילות הראשונה:

יצירת מגע רפואי (רופא/אחות) לאחר שחרור בוצעה עם 80% מכלל המשוחררים תוך 3 ימי עבודה; יצירת מגע ע"י אחות רצף בקהילה בוצעה עם 60% מהמטופלים תוך 2 ימי עבודה ו-80% לאחר 7 ימי עבודה; אצל 70% מהמטופלים שהוגדרו כאוכלוסיה בסיכון בוצעו ביקורי בית; 96% מהנשאלים (מטופלים ומטפלים כאחד) נתנו את הציון המקסימלי בסקר שביעות הרצון מתהליך החזרה לקהילה; נצפתה הפחתה של 4% במספר ימי האשפוז באוכלוסיית היעד.

סיכום:

אתגר הרצף הטיפולי חיוני הן לרפואה איכותית והן ליעילות כלכלית. המשכיות והעברת המידע בין מטפלים ובין מסגרות, קיצור זמני ההמתנה והעצמת המטופל תוך מיצוי זכויותיו הרפואיות הם תוצרים נוספים חשובים של מיזם זה.

עמותת "צעדים קטנים" הוקמה ע"י הורים לילדים החולים במחלות ניוון שרירים מסוג דושן ובקר. העמותה מקדמת את חקר המחלות להעמקת הידע למציאת תרופה ומעניקה תמיכה לחולים ולמשפחותיהם. אנו מאמינים כי שיפור איכות החיים ורווחתם של ציבור החולים ומשפחותיהם והענקת תמיכה חברתית, רפואית ונפשית, חיוניים על מנת להעניק ולחזק בקרבם את הכוחות הנחוצים להתמודדות עם המחלה בצד שיפור איכות הטיפול הניתן להם. על כן העמותה הקימה מערך תמיכה למשפחות ומאגר מחקר לאומי.

ניוון שרירים על שם דושן ובקר הינן מחלות פרוגרסיביות גנטיות נדירות, חשוכות מרפא הפוגעות בעיקר בבנים.

תוחלת החיים של החולים קצרה ומגיעה בממוצע לעשור השלישי לחייהם. סימני המחלה באים לידי ביטוי כבר בילדות המוקדמת, לרבות עיכובים התפתחותיים בדיבור ובישיבה, עייפות קיצונית ומתמדת, איבוד חוזק בחלק הגוף העליון וקושי בתזוזת הידיים – דבר המוביל לשיתוק. סביב גיל 12, רוב הילדים החולים מרותקים לכיסא גלגלים והופכים לסיעודיים. הטיפולים הרפואיים המוצעים כיום אך מאטים את קצב התקדמות המחלה.

עד שנת 2010 המידע הזמין על המחלה היה כולו באנגלית. כחלק ממטרתנו להעלות את המודעות לטיפול במחלה בקרב המשפחות והמטפלים, ראינו לנכון לתרגם את המדריך על הטיפול במחלה, תחילת לשפה העברית והשנה אף לשפה הערבית. המדריך שתורגם על ידי העמותה לערבית, מסייע כיום לילדים רבים בארץ ובעולם הערבי כולו בתחום שיפור איכות החיים.

המדריך מקיף את רוב הידע הקיים כיום בנוגע לדרכי אבחון המחלה, דרכי הטיפול בה, דרכי התמודדות בזמן חירום והתמודדות פסיכולוגית.

פורום לבריאות/ صحة - מובילים לבריאות של אנשים עם מוגבלות

פורום ארצי, רב-נכתי ורב-תרבותי המורכב מאנשים עם מוגבלות.

הפורום הפך לשותף הקהילתי האסטרטגי של משרד הבריאות **לקידום תקנות נגישות מערכת הבריאות** אשר יאפשרו לכלל האנשים עם מוגבלות לקבל שירות נאות כמחויב לפי החוק לזכויות החולה, **פרסום פרטי רכזי הנגישות בקופות החולים** בשיתוף נציבות שוויון זכויות אנשים עם מוגבלות ומשרד הבריאות על מנת להקל על האנשים עם מוגבלות בקבלת הטיפול **וביצירת תפקיד רכזי בריאות** בארגוני אנשים עם מוגבלות להעלאת המודעות של אורח חיים בריא בקרב הקהילה.

פורום לבריאות/ صحة מובילים לבריאות של אנשים עם מוגבלות פועל להכלת קהילת אנשים עם מוגבלות בארגונים המקדמים בריאות ואורח חיים בריא, ולהעלות את הנושא לסדר היום של ארגוני אנשים עם מוגבלות בשיתוף בעלי העניין בנושא מכל המגזרים.

כל זכות

עמותת "כל זכות" הוקמה במטרה **לשפר באופן משמעותי את שיעור מיצוי הזכויות בישראל, בכלל ובעיקר באוכלוסיות החלשות, באמצעות גישור על פער המידע בנושא**. מאז הקמתה ב-2010, עוסקת 'כל זכות' בקידום השקיפות והנגשה של מידע לציבור, באמצעות:

1. בניה, פיתוח ואחזקה של אתר www.kolzchut.org.il שמרכז מידע רב ומגוון לגבי זכויות ושירותים הניתנים לתושבי ישראל, על ידי הממשלה, מוסדות ציבור, ועמותות.

2. הטמעת המודעות והשימוש המושכל באתר, באופן ישיר על ידי הציבור הרחב ובפרט באמצעות 'סוכני הזכויות' (עו"ס-יות בבתי חולים ובקופות חולים, עמותות וכד').

תחומי הבריאות השונים הם חלק מרכזי בעשייה של 'כל זכות'. להלן כמה נתונים בנושא זה:

- אתר 'כל זכות' מכיל **833 דפי מידע בנושאי זכויות בריאות** – מסגרות טיפול שונות, מחלות ולקויות שונות, סל בריאות, פטורים והנחות, ועוד ועוד.

- **בשנה האחרונה ביקרו בדפים בנושאי בריאות כ- 130,000 משתמשות/ים יחודיות/ים, וכ- 230,000 נוספים/ות בדפים בנושא אנשים עם מוגבלויות.**

- מתוך מענה לסקרים עולה, שכ- **50 אלף משתמשים/ות שמימשו בעזרת האתר זכות אחת לפחות בשנה האחרונה, וכ- 70 אלף שהחלו בתהליך.**

- האוכלוסיות שמשתמשות באתר נפרשות באופן נרחב על גילאים, הכנסות חודשיות, דוברי/ות שפות שונות בישראל.

'כל זכות' פועלת באסטרטגיה של שותפויות, ומזמינה ארגונים בממשלה, במגזר השלישי ובאקדמיה:

1. להיות 'שותפי תוכן' ולסייע בכתיבה, בקרה ועדכון של המידע באתר, ובכך לייצר איגום של משאבי ידע, ומידע שלם יותר במגוון של פרספקטיבות.

2. להיות 'שותפי הנגשה' של המידע לציבור המוטבים שלהם, ובכך למנף את הנגישות של אותם ארגונים לציבור ולאנשי מקצוע לצורך מכפיל כוח בשירות לציבור.

**העמותה לקידום המודעות
לתסמונות ומחלות שלפוחית השתן**
— ע"ר 580570570 —

רחוב נחל צין 36 ת.ד 7472 כפר יונה 40300
mail: shalpuchit2013@gmail.com

הגברת יפית שובל

יו"ר העמותה לקידום המודעות לתסמונות ומחלות שלפוחית השתן.

הגב' שובל משמשת כיו"ר העמותה בהתנדבות מלאה. בת 46, אם ל-3 ילדים, בעלת נכות 70% לצמיתות, גרה בקריית אונו. יפית חולה בתסמונת השלפוחית הכאובה (Interstitial Cystitis). לאור ראיית הסבל והמצוקה של מטופלות ומטופלים באשפוז היום האורולוגי ובהיעדר המודעות למחלה, ייסדה יפית את העמותה בשנת 2015.

כיו"ר העמותה פועלת יפית במספר מישורים: הגברת המודעות למחלות שלפוחית השתן בקרב הרופאים והציבור כדי לצמצם את הסבל הארוך עד לאבחון; מתן תמיכה לחולים ע"י קבוצות תמיכה, מפגשים, ייעוץ והמלצות; הפעלת קבוצות וואטסאפ, פייסבוק ואתר אינטרנט; פעילות משפטית וציבורית להכנסת הטיפולים לסל הבריאות ופעילות מול חברי כנסת, ועדות כנסת, מנכ"ל קופות חולים, רופאים מחוזיים, האיגוד האורולוגי, אגודת הכאב הישראלית, איגוד רופאי המשפחה והביטוח הלאומי לצורך קידום ההכרה במחלה.

עיקרי פעילויות העמותה:

- תפעול אתר האינטרנט, דף פייסבוק וקבוצת פייסבוק סגורה של העמותה למתן מידע ותמיכה, ובנוסף הפעלת קבוצת וואטסאפ יומיומית הנותנת תמיכה במענה 24 שעות ביממה (כיום 70 חברים נמצאים בקבוצת הקשר היומיומי).
 - הגשת תיק לוועדת סל הבריאות להכללת טיפול בשטיפות ציסטיסטאט בסל הבריאות הממשלתי.
 - ייזום חקיקה לפטור מעמדה בתור בשירותים לנושא כרטיס חולה במחלת שלפוחית השתן.
 - הפקה וחלוקה של טבלאות תזונה ייעודיות לחולים.
 - קיום כנס ארצי ראשון מסוגו עבור החולים.
 - הפעלת קבוצות תמיכה.
- בזכות העמותה ניתן לראות עליה במודעות לנושא והצלחה של מטופלים לחזור למעגל העבודה והלימודים האקדמיים.

קידום זכויות ורווחת החולה הנוטה למות ומשפחתו

קידום זכות המטופל לחיות בכבוד באיכות חיים וברווחה ולמות בכבוד בסוף ימיו הינו פרויקט אנושי, מוסרי, חשוב וחיוני, שהנהלת המרכז הרפואי הציבה כמטרת על בשנתיים האחרונות, חרף הקושי לעסוק בתחום רגיש זה.

חוק החולה הנוטה למות התשס"ו-2005 נכנס לתוקפו ב-15 בדצמבר 2006. אך הטמעתו במערכת הבריאות נתקלה בקשיים. הפרויקט במרכז הרפואי פוריה התמקד בהעלאת מודעות הצוות לחוק, חשיבות הליווי הרגשי, הנפשי והרוחני לחולה ולמשפחתו, הפחתת כאבי החולה, וקיום טקס פרידה של החולה, המשפחה והצוות.

תכנית התערבות שהוטמעה במרכז הרפואי בשנתיים האחרונות, מתמקדת ברווחת המטופל הנוטה למות ומשפחתו, מימוש זכויותיו והנגשת מידע עבורו אודות חוק החולה הנוטה למות, זכויותיו, ומתן הנחיות מקדימות למשפחתו ולצוות המטפל. במסגרת התכנית גובשו נהלים המסייעים בהטמעה.

הכשרת צוותים מטפלים – הצוות למד את החוק ופועל להטמעתו, להתמודדות עם בקשות חולים ולמתן סיוע תמידי לחולים ולאנשי צוות כאחד.

עידוד להכנת ייפוי כוח – כ-100 חולים הכינו ייפוי כוח משולב ו-5 חולים הכינו "הנחיות מקדימות". סיוע משפטי ניתן ע"י היועצת המשפטית לחולים ולמשפחות ללא עלות.

הפורום האתי דן בסוגיות הקשורות בסוף החיים ובמתן תמיכה אישית ומקצועית לצוות, הסקת מסקנות והטמעה רוחבית של התכנית.

ליווי מאות חולים פליאטיביים וחולים נוטים למות ע"י צוות פליאטיבי הכולל רופא, אחות, ועו"ס. הצוות מטפל בחולים ומשפחותיהם במחלקות, ומסייע בהפחתת כאבים של חולים סובלים ובליווי להתמודדות עם סוף החיים. הצוות מתאים תכנית טיפול לאיזון כאבים וסימפטומים, תוך שימוש בטכנולוגיות חדשות במרכז הרפואי.

מתן תמיכה וייעוץ לחולים ומשפחות

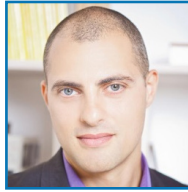
הכנסת נקז פלורקס לחולים הסובלים מתפליט ריאתי או בטני חוזר

פיתוח הליך ממוחשב המתריע לצוותים על קיומם של הנחיות מקדימות וייפוי כוח.

ליווי רגשי ע"י מלווים רוחניים בשיתוף מכללת "שוורץ".

הצוות פועל יחד להגברת המודעות לחשיבות **טקס פרידה** של החולה הנוטה למות ממשפחתו ומהצוות המטפל שליווה אותו בימיו האחרונים.

כל הפעילות הזו שמה את החולה הנמצא בסוף חייו במרכז הוויית הארגון ומאפשרת לו לחיות ולמות בכבוד לפי החוק בישראל.

עו"ד עדי ניב-יגודה

מומחה למשפט רפואי ומרצה בבית הספר לרפואה באוניברסיטת תל-אביב ובפקולטות למשפטים.

לאורך השנים פועל עו"ד ניב-יגודה לשם קידום זכויות מטופלים והנגשת מידע בדרך ייחודית אשר מתבצעת בשני מישורים, ומשלבת מספר גורמים: בתוך מערכת הבריאות (עבודה עם קהל מקצועי - סטודנטים/ות, רופאים/ות, אח/יות עובדים/ות סוציאליים ועוד) ומחוץ למערכת הבריאות (הקהל רחב, עמותות וארגונים, משרדי ממשלה).

בפעילותו משלב עו"ד ניב-יגודה כלים מעולם המשפט, האתיקה ומדיניות הבריאות. פעילות ייחודית שמתקיימת גם ברמת הפרט (סיוע למטופל הבודד), וגם ברמה הלאומית. פעילויות שהשפיעו על תהליכים מקומיים ולאומיים במערכת הבריאות, כמו גם סייעו בגיבוש או שינוי מדיניות הבריאות.

כחלק מהעיסוק בקידום זכויות מטופלים פרסם עו"ד ניב-יגודה מאמרים רבים, וכיהן כחבר בוועדות ציבורית, ובהן: ועדה מייעצת לחיזוק הרפואה הציבורית בראשות שרת הבריאות ('ועדת גרמן'); ועדת משנה לבחינה והסדרה של ביטוחי בריאות (שב"ן ומסחריים); ועדת היגוי להגדרת תורת השירות של מערכת הבריאות; ועדת היגוי לשיפור חווית המטופל לחדר מיון; ועדה להגדרת קוד אתי לשימוש ושילוב מידע במערכת הבריאות ועוד.

פרויקט צמצום והפחתת ההגבלות המרכז לבריאות הנפש באר שבע

השימוש בקשירה כאמצעי כפיה להגבלת מטופלים סוערים נפוץ בכל בתי החולים בארץ ובעולם מזה שנים רבות.

ההגבלות לסוגיהן פוגעות בזכויות הבסיסיות של המטופל, בכבודו, בחירותו, בשביעות הרצון, מעלה את תחושת ההשפלה והביזוי, אובדן שליטה וההעדר בחירה ופגיעה באוטונומיה שלו. מחקרים מראים באופן מובהק כי כ-60% מהמטופלים שנקשרו פתחו בהמשך תסמינים פוסט טראומטיים קשים.

הפעילות לצמצום ההגבלות החלה במרכז לבריאות הנפש באר שבע מחודש אוקטובר 2014 ע"י הנחיות הסייעוד בראשות האח הראשי.

נאספו נתונים של שעות קשירה בשנת 2014. הנתונים הסתכמו ב-7,452 שעות קשירה. הנהלת הסייעוד החליטה שיש מקום להפחית את הקשירות במרכז.

נבנתה תכנית מקיפה וכוללנית ובשיתוף פעולה עם הנהלת המרכז. נערכו דיונים בנושא עם האחיות האחראיות של המחלקות האקוטיות ומנהלי המחלקות.

נקבעו יעדים כמותיים לשנת 2015 וכן יעדים איכותיים שמטרתם מציאת פתרונות וחלופות אחרות מלבד קשירה המתבססות על שיחות הרגעה למטופלים.

התכנית התמקדה בשינוי התפיסה המקצועית של המטופלים ושימת דגש על גישה אמפטית למטופלים הסוערים ללא שיפוט, הטפה ואיומים.

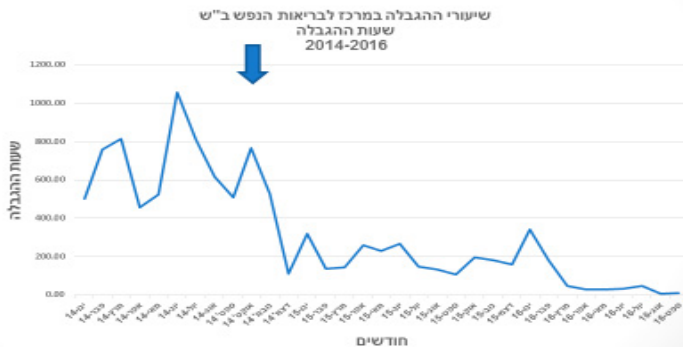
חל שינוי בתרבות הארגונית של המרכז, הן ברמת הדיווחים על כל קשירה לאחות אחראית המחלקה, למנהל המחלקה ולאח הראשי והן בבניית מדרג טיפולי, כך שההגבלה בחדר הקשירה תהייה החלופה האחרונה.

איסוף הנתונים ממשיך מאז 2014 ועד היום והתוצאות מדברות בעד עצמן. בשנת 2016 היתה ירידה של 90% במספר שעות ההגבלה לעומת שנת 2014.

התוכנית לא היתה מצליחה ללא מנהיגות, שיתוף פעולה, עקביות ודבקות במטרה וגיוס כל ראשי המחלקות והנהלת ביה"ח.

שיעורי ההגבלה במרכז לבריאות הנפש ב"ש שעות הקשירה

כמאל יוסף
מנהל הסיעוד
המרכז לבריאות הנפש
באר שבע

נגישות או תרבות?

תהליכי צמצום פערים באוכלוסיה הערבית

מאוחדת הינה גוף המספק שירותי רפואה ומבטח למעלה מ-1,200,000 לקוחות.

עקרון חשוב בפעילות הארגון הינו שמירה על בריאות המבוטח, רפואה מונעת וחינוך לאורח חיים בריא. עקרון זה מצריך עבודה וסינרגיה בין הסקטורים השונים המספקים את השירות הרפואי תוך שימת דגש על כלל מדדי האיכות של מטופלינו.

בדיקת הממוגרפיה היא בדיקת סקר לאיתור מוקדם של סרטן השד. לאחוזי הביצוע משמעות כבדת משקל - איתור מוקדם מפחית תמותה בצורה ניכרת (30% בקרב נשים).

בעקבות ניתוח נתונים אובייקטיביים זיהינו אחוזי ביצוע נמוכים מאוד של בדיקות ממוגרפיה בקרב נשות טייבה. נשאלה השאלה מדוע: האם מדובר בחסם תרבותי? האם החסם הוא הנגישות? האם יש סיבה אחרת?

המטרה שעמדה לנגד עינינו היתה העלאת אחוזי ביצוע הבדיקה בקרב הנשים בטייבה לטובת שמירה על בריאותן, תוך השרשת המודעות אודות חומרת המחלה.

מטרת הפעילות היא הגברת ההיצמדות להמלצות לבדיקות סקר לגילוי מוקדם של סרטן השד בקרב נשים מהאוכלוסייה הערבית בטייבה תוך צמצום פערים בין קבוצות אוכלוסיה, וכמו כן התייחסות לידע, מודעות, עמדות ולנושא הנגישות.

שיטת הפעולה:

- ניתוח הגורמים המשפיעים על ביצוע ממוגרפיה בקרב נשים בטייבה באמצעות שיחות יזומות. המרחק והקושי להגיע למכוני ממוגרפיה עלו בכל שיחה כקושי משמעותי. כמו כן, בשיחות זימון נשים קבעו תורים אך בפועל לא הגיעו.
- הכשרת צוות המרפאה, בדגש על חשיבות בדיקות סקר בכלל וממוגרפיה בפרט.
- תכנית התערבות ייעודית שכללה גיוס של מובילי דעה, הנגשת מידע ושירותים מותאמים תרבותית בכתב ובע"פ ע"י אנשי המקצוע במרפאה.
- איתור מכון ממוגרפיה דובר ערבית.
- הסעת מבוטחות בצורה מאורגנת למכוני הדימות.
- תיאום הגעת ניידת ממוגרפיה לטייבה.
- ימי בריאות להגברת ידע ומודעות.

תוצאות:

בין 2014 ל-2015 נצפה גידול של כ- 533% במספר בדיקות הממוגרפיה. מגמה זו נשמרת באופן מתון יותר ב-2016 ויש צפי לגידול נוסף בעוד כ 91% בבדיקות ב-2016 מול 2015.

בברכת בריאות איתנה,

**אלעד טל, לנה שלפנקוב, ליאורה
ולינסקי, אלישע הוסמן.**

הקליניקה לזכויות החולה

בית הספר למשפטים, המסלול האקדמי המכללה למנהל

הקליניקה לזכויות החולה (מרכז קליני מזו"ר), במרכז הקליני "משנה", עוסקת בתחום הבריאות, משפט ושינוי חברתי. מאז הקמתה לפני 13 שנים מעניקה הקליניקה סיוע משפטי לחולים ולבני משפחותיהם במימוש זכויותיהם על פי חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996 וחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994. במקביל פועלת הקליניקה לשינוי מדיניות ולקידום זכויותיהם של כלל החולים בישראל. הקליניקה היא גוף אקדמי שפועל שלא למטרות רווח והיא מעניקה סיוע משפטי לחולים ולבני משפחותיהם ללא תשלום.

לקליניקה שלוש מטרות עיקריות: מתן סיוע משפטי פרטני לחולים במימוש זכויותיהם בקשר לטיפול רפואי; קידום זכויותיהם של חולים בישראל, באמצעות העצמת כוחם של חולים במערך הטיפול הרפואי, הנגשת זכויות לחולים, קידום נושאים עקרוניים מערכתיים העוסקים בזכויות חולים, ועידוד שיח ציבורי בנושא של זכויות חולים; ושיפור הידע והמומחיות המשפטיים בתחום של זכויות חולים.

הקליניקה הוקמה על ידי ד"ר נילי קרקו-אייל, מרצה בכירה בבית הספר למשפטים, המשמשת כמנחת הקליניקה. לצידה מנחה את הקליניקה עו"ד נילי אלכסנדרוביץ.

הקליניקה מטפלת בכל פנייה שעניינה זכויות חולים לפי חוק זכויות החולה וחוק ביטוח בריאות, למשל: סירוב קופת החולים לאשר תרופה, עיכוב בקבלת שירות רפואי, קביעת תורים במרחק לא סביר ממקום המגורים, פניות לוועדות חריגים, פניות בנושאי ביטוח מושלם וביטוח רפואי פרטי, קבלת רשומה רפואית, סודיות רפואית, נוכחות בני משפחה בטיפול רפואי, מתן מידע לחולים אודות זכויותיהם. במקרים מיוחדים מוביל הטיפול בפניה לפתיחה בהליכים משפטיים נגד הגורם המתאים.

בנוסף לכך, מדי שנה מקודמים בקליניקה מגוון פרויקטים העוסקים בנושאים עקרוניים מתחום הבריאות, משפט ושינוי חברתי. על פרויקטים אלה נמנים: הנגשה של מידע לחולים אודות זכויותיהם בעת קבלת שירות רפואי; בחינת יישום חוזרי מנכ"ל או תקנות; עריכת מחקר משפטי, ניסוח ניירות עמדה ופניות למשרד הבריאות במטרה לקדם שינוי מדיניות; איסוף ואיתור מידע בעל רלבנטיות לנושא של זכויות חולים.

הקליניקה שיתפה ומשתפת פעולה עם גורמים רבים, ובהם: בית החולים שיב"א, בית החולים וולפסון, עמותת אל"ט, עמותות חולים נוספות, עמותת יסמין אלנגב, ועיריית ראשון לציון.

רשם אוטיזם ככלי לאיתור, הנגשת מידע ומימוש זכויות של ילדים אוטיסטים

בעשור האחרון ניצפית עליה משמעותית בארץ ובעולם באיתור ילדים אוטיסטים. ההשלכות הפיזיות, רגשיות וכלכליות על משפחה בה אובחן ילד עם ASD משמעותיות. ככל שהמשפחה מקבלת שירות וטיפול כוללניים ובשלב מוקדמים יותר בחיי הילד, כך תוצאי הטיפול טובים יותר⁽²³⁾.

תיאור הפעילות :

בשנת 2014 **בנינו רשם חדשני** המבוסס על האבחנות המופיעות בתיק הרפואי של הילד. במקביל לבניית הרשם הגדרנו מערך לניהול האיתור והטיפול ב-ASD.

תוצאות ההתערבות

- חלה עליה של 127% במספר הילדים שאותרו בין 2016-2011 - ממוצע של 376 בשנה ל-734 ($p < 0.01$).
- גיל האיתור ירד מגיל ממוצע של 6.3 לגיל 5.6 ($p < 0.01$).
- חלה עליה של 20% במספר הילדים המטופלים ו-31% במספר הטיפולים שקבלו.
- צריכת השירותים הייעודיים ל-ASD עלתה משמעותית. חלה ירידה בצריכת שירותים מחוץ לסל. חלה הסתה של פעילות מטיפולים מחוץ לסל (ירידה של 3%). לטיפולים במסגרת הסל (עליה של 7%).
- במהלך 2016 בוצעו מעקבים ל 2,221 ילדי ASD. נכתבה וחולקה להורים חוברת זכויות.
- בוצעו 1,100 מעקבים אחר ילדים "אבודים", ילדים שאותרו טנטטיבית בקהילה אך טרם הוגדרו.
- במהלך 2016 אותרו למעלה מ-30 ספקי שרות והופסקה התקשרות עם 6 ספקים שלא עמדו בדרישות משרד הבריאות. בוצעו בקרות לכ-100 ספקי שרות.

בניית מערך אוטיזם במאחדת המבוסס על רשם ייעודי שמאפשר איתור יעיל של ילדים בסיכון, לצד עבודת מטה הביאו לשיפור משמעותי באיתור מוקדם של ילדים עם ASD, קבלת אבחון מהיר ומתואם צרכים ובהמשך טיפול מותאם ומקצועי. המהלך אפשר לנו לצמצם את הפערים בין אוכלוסיות, ולטפל טיפול איכותי ומהיר לכל האוכלוסייה. כל זאת במטרה לטפל ולאפשר לילדים אלו להפוך בעתיד למבוגרים משולבים ותורמים לחברה ולאפשר לילדים ולמשפחתם עתיד טוב יותר¹.

1. Raz R, et al, Differences in autism spectrum disorders incidence by sub-populations in Israel 1992-2009: a total population study. J Autism Dev Disord. 2015 Apr;45(4):1062-9.
2. Pickles A, Le Couteur A, Leadbitter K, et al. Parent-mediated social communication therapy for young children with autism (PACT): long-term follow-up of a randomised controlled trial. Lancet2016
3. Edwards A. et al, The early intervention message: perspectives of parents of children with autism spectrum disorder Child Care Health Dev. 2016 Nov 28. [Epub ahead of print]

שיבא - מרכז רפואי אקדמי מצטיין

מיזם "מחלקה ראשונה" במרכז הרפואי שיבא שיתוף פעולה בין בית החולים לבין המוסד לביטוח לאומי

במרכז הרפואי ע"ש שיבא החל ב-2015 פיילוט של מיזם משותף עם הביטוח הלאומי, להנגשת זכויות ולמימוש זכויות המטופלים לקצבאות. הליך הגשת תביעה לקצבאות הנכות, במהלך האשפוז או ביקור במרפאות בית החולים התייעל, וקוצר משך זמן בדיקת הזכאות לתביעה והטיפול בה, ע"י הביטוח הלאומי.

קידום הפרויקט מתבצע בעזרת אחות ייעודית, שהוכשרה ע"י בית החולים והביטוח הלאומי. תפקיד האחות כולל: איתור אנשים בעלי פוטנציאל זכאות בנושאים שהוגדרו, פנייה יזומה אליהם באמצעות העובדים הסוציאליים, העלאת מודעות הצוותים במחלקות ובמכונים למיצוי הזכויות של החולים, שליחת המסמכים הרפואיים הרלבנטיים (ודאגה להימצאותם) באופן חסוי, כל זאת במטרה לפשט ולייעל הליכי הגשת התביעות למוסד לביטוח לאומי. הליך הטיפול בתביעות מקבל קדימות, כ"מחלקה ראשונה", ומרבית החלטות הזכאות בביטוח הלאומי מתקבלות על סמך המידע הרפואי המועבר מהמרכז הרפואי, מבלי לזמן את האדם לבדיקה נוספת, או לוועדה רפואית, ועל סמך קשר ישיר ורציף של האחות הייעודית עם הסניפים.

במהלך שנה וחצי האחרונים אותרו קרוב ל-2,000 חולים להם נשלחה תביעה, שטופלו במהירות וביעילות ע"י המוסד לביטוח לאומי תוך פחות מ-30 יום. זאת, בהשוואה להליך הרגיל, בו משך הטיפול הינו 50-80 יום בממוצע הארצי. על פי נתוני הביטוח הלאומי, אחוזי הזכאות לקצבאות, שהועברו דרך פרויקט "מחלקה ראשונה" משיבא, הינם גבוהים מהממוצע, ומגיעים ל-93%, מתוכם שיעור מקבלי הקצבה הינו 80% - אף הוא גבוה מהממוצע הארצי. הפרויקט תורם לשיפור השרות ולשביעות רצון גבוהה של כל המעורבים בתהליך, ומומלץ בחום לאמצו ולהרחיבו.

עמותת רעות - אתר "רעות משפחה מטפלת"

אתר 'רעות-משפחה מטפלת' הוקם בשנת 2009 על ידי עמותת 'רעות', מהעמותות הגדולות והוותיקות בישראל בתחומי הרווחה והרפואה, ובסיוע 'אשל'. האתר מנגיש מידע מעודכן לזקנים ובני משפחתם המטפלים ומסייע בקבלת החלטות מושכלות, חסכון בזמן ובמשאבים ומימוש הזכויות להן הם זכאים.

האתר הוא הגדול מסוגו בארץ ומכיל כ-600 מאמרים מקצועיים, פורומים וסרטי הדרכה. כ-35,000 גולשים נהנים משירותיו מדי חודש.

כתובת האתר : <http://www.reutheshel.org.il>

במאוחדת מטפלים בשורדי השואה לאורך כל השנה

מגישי העבודה:

מיכל ריכטר, אדוה בן יהודה, ישי קום, שרון פרחי חן, אסנת קרני, אייל אריאלי, ד"ר פביאן הרשקוביץ סיקרון.

שורדי השואה הולכים ומזדקנים ומתמודדים עם בעיות ביו-פסיכו-סוציאליות מורכבות. בשל אירועי החיים הקשים שעברו והקושי שלהם, למצות את מכלול הזכויות והשירותים העומדים לרשותם, הוחלט במאוחדת לפעול במגוון דרכים לסייע:

- **הקמת מוקד טלפוני ארצי ייעודי להנגשת זכויות** – המוקד מאויש ע"י מוקדנים בכירים הנותנים מענה בשפות עברית ורוסית, למגוון בקשות הקשורות במתן שירותים במאוחדת. מאפריל עד דצמבר 16 המוקד טיפל ב- 3,415 שורדי שואה.
- **מערכות מידע** – נבנה מסד נתונים של אוכלוסיית שורדי השואה המשמש את אנשי חטיבת הרפואה לביצוע התערבויות יזומות עם אוכלוסיית שורדים בסיכון גבוה. בנוסף, החל שיקוף נתונים ניהוליים הכוללים מידע דמוגרפי וגיאוגרפי המוצג עד לרמת המרפאה והמטופל הבודד.
- **יצירת קשר טיפולי יזום של השירות הסוציאלי עם שורדי שואה ביחידות לאשפוזי בית** – עו"ס מאוחדת יוצרים קשר יזום עם שורדים המטופלים ביחידות לאשפוזי בית ושאינם מוכרים לשירות. זאת במטרה להעניק מענה טיפולי הכולל תמיכה נפשית והנגשת זכויות בתוך מאוחדת ומחוצה לה. ממאי 16, נוצר קשר עם 294 שורדים.

ממצאים מרכזיים:

בהשוואה בין תקופת ההתערבות לתקופה המקבילה בשנה הקודמת (אפריל – אוקטובר 2015 ו-2016) ניכרת עליה ברורה בצריכת שירותי רפואה שניוניית - **גריאטריה, אנדוקרינולוגיה ואורתופדיה**, בקרב שורדי השואה.

בנוסף, מהשוואת הנתונים לגבי התערבות עובדים סוציאליים עולה התמונה הבאה:

- **במהלך 2015 ל-3.1% (482 איש)** היה לפחות ביקור אחד אצל עו"ס.
- **במהלך 2016, ל-26% (3,383 איש)** היה לפחות ביקור אחד אצל עו"ס. מדובר בעליה משמעותית ביותר.

ההישגים המתוארים נובעים בין השאר, בזכות מכלול הפעולות שנעשו במיזם בשנה האחרונה.

עו"ס אורית שפירא

מנהלת מחלקת שיקום ורווחה באגודה למלחמה בסרטן.

גם השנה פעלה אורית ללא לאות, כמו בכל שנות פעילותה הארוכות באגודה, **לקידום זכויותיהם של החולים במחלת הסרטן והמחלימים**. בשנה האחרונה רתמה אורית את הביטוח הלאומי לביצוע **תיקון בחוק "ילד נכה"**. במסגרת התיקון, הוגדלה הקצבה לילד נכה חולה סרטן, שבשל הצורך בטיפול רפואי קבוע וממושך בבית החולים או בביתו הפרטי, אינו יכול להגיע למסגרת החינוכית או הטיפולית המתאימה לבני גילו, ובשל כך נדרשים הוריו להיעדר מעבודתם בשל הצורך לשהות עמו ולטפל בו.

במסגרת **חוק נכות כללית וגמלת שירותים מיוחדים (שר"מ)** קידמה אורית עם הביטוח הלאומי תהליך ממורז - **"מסלול ירוק"** - המסייע לחולה לקבל את הקצבאות להן הוא זכאי בזמן קצר וללא צורך להופיע בפני הוועדה הרפואית של הביטוח הלאומי. במקום חובה זו, שכרוכה לעתים גם בצורך להיבדק על ידי רופא שאינו מומחה בתחום האונקולוגי, הופך ע"י האגודה למלחמה בסרטן בשיתוף פעולה עם הביטוח הלאומי טופס מיוחד אשר חתימה עליו על ידי האונקולוג המטפל, פוטרת את החולה מהצורך להתייצב בוועדה.

אורית **יזמה** עם משרד החינוך גם **שינוי בחוק שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים במערכת החינוך, בדגש על ילדים חולי סרטן בבתי הספר ובגנים**. במסגרת השינויים נוצר תפקיד של מומחית תחום החולי במרכזי מתי"א (מרכז תמיכה אזורי) ברחבי הארץ המסייעת לשילוב הילד בקהילה, ונקבעו התאמות ייחודיות וברורות להן זכאים הילדים החולים העומדים לפני בחינות בגרות, **בלא צורך באבחון נוסף**.

כמו כן, בין שאר פעילויותיה המגוונות, אורית שוקדת **מדי שנה על עדכון חוברת "זכויות ושירותים - מידע לחולים ולמחלימים מסרטן"**, המופצת לחולים זה למעלה מ-20 שנה **בעברית, ערבית ורוסית**, ומטרתה להקל עליהם לממש את זכויותיהם ולמצוא את דרכם בסבך הבירוקרטיה ובשירותים הקהילתיים, דוגמת קופות החולים, משרדי ממשלה, ביטוח לאומי וכו'.

בנוסף מנהלת אורית את פורום התמיכה לחולי סרטן ובני-משפחותיהם, והמידע אודות זכויות ושירותים.

העמותה לקידום ושמירת זכויות חולי הכליות (ע"ר)

ת.ד. 53404, מיקוד 91533, ירושלים | טלפון: 02-6730315 | פקס: 02-6730316

אתר אינטרנט: www.inkf.org.il | E-mail: info@inkf.org.il | עמותה רשומה: 58-033-594-1

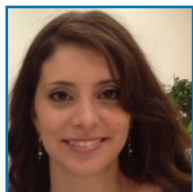
העמותה לקידום ושמירת זכויות חולי הכליות

"העמותה לקידום ושמירת זכויות חולי הכליות" פועלת מזה 17 שנים כדי לסייע למטופלי דיאליזה ומושתלי کلیה במיצוי זכויותיהם בתחומים הרפואיים והסוציאליים. העמותה נוסדה בשנת 1999 על ידי קבוצת מטופלים אשר נאבקו למען זכותם לרצף טיפולי במכון הדיאליזה. מאז ועד היום, העמותה פועלת נמרצות בנושא זכויות מטופלים ב- 3 מישורים:

- מתן סיוע פרטני למטופלים המתקשים במיצוי זכויותיהם
- פעילות הסברה והעלאת מודעות בקרב מטופלים בנוגע לזכויותיהם
- יזום חקיקה המקדמת זכויות מטופלים ובני משפחותיהם

העמותה מבוססת על פעילות מתנדבים ומעסיקה בשכר עובדת אחת בלבד. העמותה זוכה לשיתוף פעולה מלא מצד כל מכוני הדיאליזה בישראל (בביה"ח ובקהילה) וכל מרפאות המושתלים בישראל, כמו גם האיגוד הישראלי ליתר לחץ דם ונפרולוגיה ועמותות אחים ואחיות נפרולוגים. בנוסף, העמותה נמצאת בקשרי עבודה פוריים עם המוסד לביטוח לאומי ועם קופות החולים.

אבי אברהם
יו"ר העמותה

אחת מתשע

כל מה שנוגע לסרטן השד, נוגע לנו.

♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀ ♀

עו"ד שירין ג'יריס

מנהלת תחום מיצוי זכויות בעמותת "אחת מתשע"

עמותת אחת מתשע מסייעת לנשים חולות סרטן השד וקרוביהן מאז הקמתה בשנת 1994. העמותה מעניקה תמיכה באמצעות מתנדבות, שהחלימו מסרטן השד, לצד תמיכה רגשית על ידי אנשי מקצוע. העמותה מקיימת פעילויות הסברה ומהלכים תקשורתיים להעלאת המודעות לגילוי מוקדם למחלה והצלת חיים. בנוסף לזה, מעמידה העמותה גם סיוע משפטי ומיצוי זכויות, ללא תשלום, במסגרת שהינה ייחודית בארץ. התחום מנוהל על ידי עו"ד שירין ג'יריס.

תחום השמירה וההגנה על זכויות החולה נועד לסייע לנשים, המתמודדות במקביל למחלה מסכנת חיים, עם קשיים מול המערכת הממסדית בנושאים כגון: השירותים במסגרת "חוק ביטוח הבריאות", סל הבריאות של מבטחי/ות קופות החולים, זכויות במוסד לביטוח לאומי ומס ההכנסה וכן יחסי עבודה. בכל פניה לעורכת הדין, נערך בירור של ההיבטים המשפטיים וניתן מידע, ייעוץ משפטי ובמידת הצורך ייצוג החולות מול המוסדות המתאימים.

"אחת מתשע" רואה חשיבות עליונה בהגברת המודעות לזכויות החולות ובעידודן לצרכנות נבונה ומודעת של שירותי בריאות. העמותה מפיצה מידע בנושא, באמצעים שונים: אתר אינטרנט מקיף במספר שפות, הרצאות בפני חולות, כתבות וראיונות באמצעי התקשורת ועוד. בנוסף, פותח השנה מודל חדש, לפיו הכשירה עו"ד ג'יריס, עובדים סוציאליים בבית חולים מאיר ובקופת חולים כללית בבאר שבע, לתת מענה ראשוני ומידע בסיסי לנשים חולות בנוגע לזכויות המגיעות להן. המודל החדש ייושם בהרחבה במהלך השנה הקרובה.

עמותת אביב לניצולי השואה

העמותה נוסדה בשנת 2007 מתוך תחושת שליחות עמוקה ובמטרה להבטיח את מיצוי זכויותיהם של ניצולי השואה בישראל. **חזון העמותה: "כל ניצול שואה חי בכבוד וברווחה".**

בראש העמותה עומדת מייסדת ומנכ"לית העמותה עו"ד אביבה סילברמן, הפועלת מזה 25 שנה למען זכויות ניצולי השואה.

עמותת אביב לניצולי השואה מעניקה ייעוץ וליווי אישי לניצולי השואה במיצוי מכלול הזכויות וההטבות המגיעות להם על פי חוק, זאת לצד פעילות ענפה להעלאת מודעות למצבם של ניצולי השואה ולהנגשת מידע בנושא זכויות.

שירותי העמותה ניתנים לניצולי השואה ללא כל תשלום!

העמותה מפעילה מוקד ייעוץ טלפוני הפועל 24 שעות ביממה - 072-2424404, ומציע ייעוץ אישי לניצולי השואה והדרכה בנושא מיצוי זכויות, כולל מתן ייעוץ בנושא בקשות להכרה בהחמרת מצב בריאותי והעלאת אחוזי נכות, הכנה לווועדה רפואית ומילוי טפסים ובקשות.

לפני שלוש שנים יצא לדרך מיזם הדגל של העמותה - "נקודות זכות" - מתן סיוע אישי במיצוי זכויות לניצולי שואה בקהילה, הפועל ב-18 מרכזים ברחבי הארץ. למיזם שותפים אשל-ג'וינט ישראל ורשויות מקומיות. במסגרת המיזם עורכי דין מומחים בזכויות ניצולי שואה מסייעים לניצולי שואה במיצוי זכויותיהם ומעניקים להם ייעוץ וליווי אישי לאורך כל התהליך עד למימוש הזכויות המגיעות להם.

פרויקט נוסף של העמותה מנגיש את הסיוע במיצוי זכויות לניצולי שואה מרותקי בית. את הפרויקט מפעילים מתנדבי העמותה בליווי עו"ד, אשר מגיעים לבתי הניצולים ומסייעים להם במילוי טפסים ובקשות. במסגרת זו עורכת העמותה ימי מיצוי זכויות מרוכזים בסניפי ביטוח לאומי, במועדונים לקשיש, בבתי אבות ובדירוג מוגן.

אתר האינטרנט של העמותה - www.avivshoa.co.il מנגיש את מכלול הזכויות לניצולי השואה בשפה פשוטה, מציע טפסים והדרכה כיצד יש למלא את הטפסים.

מאז הקמתה סייעה העמותה ליותר מ-50,000 ניצולי שואה לקבל זכויות והטבות בשווי של למעלה מ-250 מיליון שקלים.

עמותת נאמן

נאמן הינה העמותה היחידה בארץ הפועלת למען נפגעי אירוע מוחי ובני משפחותיהם. העמותה פועלת להגברת המודעות למחלה ולדרכים למניעת אירוע מוחי ראשוני ושניוני, לשיפור בריאותם ורווחתם של החולים ובני משפחותיהם המונים למעלה מ-400,000 איש בתחום התפקודי, החברתי והרגשי, ולהשפעה על מקבלי ההחלטות בתחומי הבריאות, הרווחה והסיעוד לקידום הטיפול במניעה ושיקום.

העמותה הוקמה כארגון לעזרה עצמית של נפגעים למען נפגעים אשר לא מצאו בקהילה תמיכה בתהליך התמודדות עם ההשלכות הקשות של המחלה על חייהם. פועלת עם כוח אדם מצומצם ונשענת ברובה על מתנדבים הבאים בעיקר משורות נפגעי המחלה ובני משפחותיהם. מרבית המתנדבים פועלים במועדונים החברתיים ברחבי הארץ, וחלקם בקו התמיכה והמידע של העמותה. מתוך הניסיון האישי של מתנדבי העמותה בשיקום חייהם לאחר אירוע מוחי, ומתוך ההיכרות המתמשכת של הקשיים עמם מתמודד ציבור זה בבואם לממש את זכויותיהם כחולים וכנכים, צמחה התמחות בפיתוח שירותים מיוחדים עבורו.

פעילויות מרכזיות של העמותה:

- גיבוש תכנית לאומית ורב מערכתית למניעה וטיפול בשיקום
- הפעלת מרכז מידע ותמיכה למיצוי זכויות
- הפעלת תכניות הדרכה להעלאת המודעות לגורמי הסיכון והסימנים המקדימים לשבץ
- הפעלת רשת מועדונים חברתיים לנפגעים ובני משפחותיהם ברחבי הארץ.

מר רם בלס, יו"ר עמותת עינבר

מר רם בלס משמש כיו"ר עמותת עינבר במשך שנים רבות. במסגרת זו הוא פועל במוסדות השונים לקידום זכויותיהם של כלל החולים הראומטיים הסובלים מאחת מתוך כ-100 סוגי מחלות ראומטיות. המחלות פוגעות בילדים, צעירים ומבוגרים.

רם בלס יזם את צירופם של חולי FMF וחולי לופוס לעמותת עינבר, המארגנת עבורם כנסים, חומרי הסברה וקבוצות תמיכה, לאחר שהעמותות שפעלו לטובת חולים אלו, הפסיקו את פעילותן.

בנוסף, פועל מר בלס להגברת המודעות בקרב הציבור הרחב ואנשי מקצוע ומקדם פעילות לטובת המגזרים השונים: יוצאי ברה"מ לשעבר, חרדים וערבים.

מתאמות אישיות לחולים במחלות קשות

מדי שנה מאובחנים במכבי שרותי בריאות כ-7,500 חולים במחלות קשות. המחלות המוגדרות על ידי משרד הבריאות כמחלות קשות הן מחלות אונקולוגיות, מחלות גושה, תלסמיה, המופיליה, איידס, CF, שחפת ואי ספיקת כליות כרונית המטופלת בדיאליזה.

הרגע בו החבר מתבשר על קיומה של מחלה קשה הוא רגע האמת לחבר ולמשפחתו. זו סיטואציה מטלטלת נפשית, רגשית ופיזית. החבר חווה בלבול בירוקרטי גדול, אינו מכיר בהכרח את זכויותיו במכבי ובקהילה, וזקוק ליד מכוונת ומלווה למיצוי הזכויות ולהנגשת שירותים כמו זימון תורים, אישורי תרופות, אישורי בדיקות דימות ואישורי התחייבות. כחלק מחזון מכבי לפיו מכבי תעניק רפואה מותאמת אישית לכל חבר ובמטרה לאפשר לכלל החברים, ובכללם אלו המתקשים לנהל את צרכיהם הרפואיים במכבי, לקבל שירות מיטבי, הוחלט למסד תכנית לליווי אישי מנהלי פרואקטיבי ומותאם אישית לחברים החולים במחלות קשות.

הטיפול הפרואקטיבי הוא חלק מאסטרטגיית השירות לצמצום בירוקרטיה והוא ניתן בכל המרכזים הרפואיים בפריסה ארצית. בשנת 2015 לוו 3,400 חברים, ובשנת 2017 ילוו 4,700 חברים. שביעות הרצון של החברים מתוכנית הליווי נבדקה בסקר ונמצאה גבוהה.

כדי לייצר סטנדרט עבודה שיאפשר מיצוי זכויות למירב החולים הקשים נכתבה תורת הפעלה הכוללת הגדרת תפקיד ותכולת עבודה של 150 מתאמות אישיות שהוכשרו ופעילות במכבי. המתאמת האישית היא כתובת עבור החבר, הרופא המטפל ואחות הרצף/במרחב או אחות המצפן, לקידום נושאים מנהליים בהם נדרשים הכוונה וסיוע. לאחר קבלת אישור מהרופא המטפל לפנות לחבר, תיזום המתאמת פניה לחבר ותלווה אותו בהתאם לצרכיו המנהליים וליכולתו לצרוך שירותים באופן עצמאי. לשם כך הוגדרו שלשה מסלולי ליווי במשכים שונים. כדי למקסם את הפניה לחברים ולבצע מעקב שוטף אחר צרכיהם המנהליים בוצע פיתוח ייעודי במערכת ה-CRM. כמו כן בוצעו שיפורים אירגוניים כמו מתן קוד מחלה קשה גם על ידי מרכז אישורי תרופות, הגשת בקשה להתחייבות באפליקציה, איתור יזום של חברים שקוד המחלה הקשה שלהם עומד לפוג ובדיקה אם נדרשת הארכה של הקוד, וגם מתן אוגדן למסמכים רפואיים וחוברת הכוללת מידע מפורט על הזכויות הרפואיות והזכאויות המנהליות העומדות לרשות חולים אונקולוגיים.

מרכז רפואי מאיר

מסונף לפקולטה לרפואה, אוניברסיטת תל אביב

מרכז השירות והמידע במרכז הרפואי מאיר

מרכז השירות והמידע של המרכז הרפואי מאיר הינו מרכז ראשון מסוגו במערכת הבריאות במדינת ישראל. המרכז הוקם במטרה לסייע לכל פונה במתן מידע, הדרכה, הכוונה וקישור עם הגורמים הרלוונטיים בבית החולים ומחוצה לו, תוך מתן מגוון רחב של פתרונות בזמן אמת הן לפונים למרכז והן למטופלים המאושפזים במחלקות ביה"ח.

המרכז מאגד מענה לצרכים שונים להם המטופל זקוק:

יחידת השירות, פניות הציבור, יחידת סגולה – מוקד לאזרחים ותיקים, נציגי ביטוח לאומי וסגל מתנדבים של ביה"ח העוסק במגוון פעילויות הכוללות התמצאות וליווי עד מקום חפצם של הפונים. המרכז כולל גם **שירות פרואקטיבי במחלקות האשפוז** – סבב יומי של מתנדבים למתן שירות ומידע יזום במחלקות, מטרתו להנגיש לאמושפזים את זכויותיהם ולתת מענה מיידי לצורכיהם.

מרכז השירות והמידע הוא פרויקט חדשני וראשון מסוגו בארץ, אנו רואים בפעילותינו שליחות ופועלים מתוך מקום של נתינה ועזרה לזולת. פרויקט מסוג זה הוא אבן יסוד בכל מוסד בריאות הרואה את טובת המטופלים לנגד עיניו ופועל מתוך אמונה אמיתית וכנה ליצירת מציאות טובה יותר, חומלת יותר ומוורכת פחות עובר מטופליו.

חברים לרפואה

ארגון חברים לרפואה הינו הארגון המוביל בישראל בסיוע לרכישת תרופות לחולים המתקשים לרכוש. לפעילות הארגון שותפים אנשי מקצוע - רוקחים, עורכי דין, רופאים, מנהלי חברות ואלפי מתנדבים בכל רחבי הארץ.

הארגון מקיים מגוון פרויקטים לרווחת החולים, העיקרי שבהם עוסק בהנגשה ואספקה של תרופות לחולים המתקשים לרכוש.

מידי חודש מסייע ארגון חברים לרפואה לכ-4,000 פונים בקבלת תרופות שאין באפשרותם לרכוש. פרויקט התרופות של חברים לרפואה מתנהל ע"י מספר מחלקות.

- העברת תרופות כרוניות, המצויות בסל הבריאות כתרומה לנתמכי רווחה. מקור התרומות בתרופות שנותרו בידי אנשים פרטיים עקב חוסר שימוש.
- ניתוב תרופות יקרות שאינן כלולות בסל הבריאות, שמקורן בתרומת חולים שכבר לא זקוקים להן.
- בית מרקחת מורשה, וולונטרי, היחיד מסוגו המנפק תרופות שמקורן תרומות מחברות תרופות. התרופות מונפקות ללא תמורה לנתמכי רווחה ולחולים שאינם זכאים להן במסגרת סל הבריאות. לעיתים כשלא נמצאת התרופה פועל בית המרקחת לניהול מערך רכישה מוזלת וקבלת הנחות מיוחדות לרכישת התרופה ישירות מחברות הפארמה בהנחות של עשרות אחוזים, ללא עמלות רוקח וכדו'.
- ניהול קרנות תרומה - הארגון מנהל כ-150 קרנות תרומה עבור חולים במחלות קשות הזקוקים לתרופות וטיפולים שאינם כלולים בסל הבריאות.
- הנגשת זכויות - ליווי, הכוונה ובמידת הצורך גם הפנייה וטיפול ישיר בסיוע עו"ד מתנדבים עבור חולים שהתרופות שלהם אינן כלולות בסל הבריאות בהליך הנגשת הזכויות שלהם מול חברות הביטוח, קופות החולים ומשרד הבריאות.

ניתן ליצור קשר עם חברים לרפואה באמצעות הטלפון 03-5792220

או באתר האינטרנט www.haverim.org.il

קרן דולב לצדק רפואי

העמותה נוסדה ביום 31.1.2007 להנצחת זכרה של **קרן דולב ז"ל**, שנפטרה בדמי ימיה בינואר 2007 בגיל 26, לאחר שנתיים וחצי של מאבק עיקש במחלת הסרטן. לאור העובדה שבדמי ימיה נאלצה קרן להיאבק לקבלת טיפול מציל חיים שלא היה מותווה עבור מחלתה בסל התרופות, חרטה העמותה על דגלה את קידום התפרשותן ומימושן של הזכויות הרפואיות של הציבור בישראל, **בעיקר בשדה המשפטי ובכלים משפטיים**.

נאמנה לעקרונותיה ולחזון העומד ביסודה, מעניקה העמותה **ייצוג משפטי חינו** להנגשת טיפול רפואי במימון ציבורי. ליבת פעילות העמותה מתבצעת באמצעות הצוות המשפטי של העמותה, בראשותו ובניהולו של עוה"ד גלעד רוגל, יחד עם צוות פניות ומידענית – כולם ללא יוצא מן הכלל מתנדבים התורמים מזמנם וכשרונם בהתנדבות מלאה לאורך כל השנה **וללא כל שכר**.

העמותה מייצגת חולים ובני משפחותיהם בפני ועדות החריגים של קופות החולים השונות בבקשה לאישור טיפולים מצילי חיים שאינם בסל התרופות, ולעיתים מייצגת חולים אלה גם בהליכים משפטיים בערכאות בתי הדין לעבודה, ככל שדרוש. העמותה אף יוזמת, מפעם לפעם, תביעות ועתירות עקרוניות, הן באמצעות עתירות לבג"צ ו/או בתי המשפט לעניינים מנהליים, בסוגיות רוחביות ועקרוניות הקשורות בזכות לבריאות ומימושה על ידי כלל ציבור המבוטחים בישראל. בכלל זירות אלה השיגה העמותה מספר הישגים משמעותיים, לרבות תקדימים משפטיים שהשפיעו באופן מהותי על מערכת הבריאות בישראל וזכויות ציבור החולים (והבריאים) בישראל.

מאז הקמת העמותה בשנת 2007, נפלה בחלקה הזכות להעניק סיוע ומענה למאות חולים ובני משפחותיהם.

קידום, הנגשה ומימוש זכויות הנובעות ממחלת הסוכרת במחוז דרום

מגישים:

רוחמה כהן, צביה קסל, אסנת קרני, ד"ר רפית דרורי, דמיטרי רובינצ'ק, בשם ועדת סוכרת מחוזית

ועדת הסוכרת במחוז דרום שמה לה למטרה להנגיש לכל חולי הסוכרת במחוז את מלוא שרותי סל הבריאות, **באיכות סבירה**, בתוך פרק **זמן סביר** וב**מרחק סביר**, בהתאם לדרישות חוק ביטוח בריאות ממלכתי, וכן למימוש זכויות של אוכלוסיות מגוונות תוך ראיית המטופל במרכז.

מאז 2008 מופעלת במחוז תכנית לטיפול איכות הטיפול בסוכרת תוך מתן דגש על הנגשת השירותים ומימוש זכויות באוכלוסיות מגוונות. התפתחות מחלת הסוכרת והאיזון המטבולי, נמצאו תלויים ביחס הפוך למצב סוציו-אקונומי, השכלה ומצבי דחק ממושכים.

במאוחדת מחוז דרום מאותרים כ-12,000 חולי סוכרת. לאור הפיזור הגאוגרפי הגדול, חלק מהחולים מתקשים להגיע למכון כדי לקבל שירות מיטבי. המיזמים המתוארים להלן באים לגשר ולהנגיש שירותים אלו לזקוקים לכך.

מטרת התכנית: הנעה לחיים בריאים ופעילים, למניעת סוכרת וסיבוכיה, תוך הקניית כלים להטמעה של התערבויות באוכלוסייה בסיכון גבוה בדגש על התאמה רב תרבותית וצמצום פערים בבריאות.

פעילויות ומיזמים למימוש זכויות והנגשת שירותים לחולי הסוכרת:

1. **מרפאת סוכרת ניידת**

2. **מרפאת עיניים ניידת**

3. **פעילויות יום סוכרת הבינלאומי**

התכנית למימוש הזכות לקבלת שירותי רפואה במרחק סביר ממקום מגוריו של המטופל הביאה במחוז דרום ל: שיפור באיזון הסוכרת, יצירת שותפויות בין מרפאות ראשוניות, מכוני סוכרת, ועדת סוכרת והנהלת המחוז, תורמת להעצמה, איתור מוקדם, רתימה והעלאת מודעות לסוכרת, תוך שיפור הנגישות לכלל המטופלים לשירותים ייחודיים בתחום הסוכרת.

הסיעוד – כוח חברתי פוליטי

מימוש הזכות לבריאות בקרב קבוצות פגיעות באוכלוסייה

תוכנית לימודים ייחודית לסטודנטים לסיעוד בביה"ס האקדמי לסיעוד דינה מרכז רפואי רבין, פתח-תקווה, מסונף לחוג לסיעוד באוניברסיטת תל אביב

דור העתיד של הסיעוד מקדם מימוש הזכות לבריאות בקרב קבוצות פגיעות בישראל ובד בבד לומד כי העלאת המודעות באוכלוסייה, הענקת הכלים והעצמת האוכלוסייה לקראת מימוש הזכות לבריאות הינה בליבת העיסוק של האחים והאחיות. במהלך הלימודים לתואר BA בסיעוד לומדים הסטודנטים תוכנית לימודים ייחודית, אשר פותחה ומתקיימת בביה"ס האקדמי לסיעוד דינה, בלבד.

לאחר לימוד גוף ידע עיוני הממוקד בקבוצות פגיעות, בעלות פוטנציאל לסיכון בריאותי, אך בד"כ אינן יוזמות מעצמן פנייה למערכת הבריאות (כדוגמת ניצולי שואה, בעלי מוגבלות פיזית ו/או שכלית, נשים במעגל הזנות, נוער בסיכון ועוד) יוצאים הסטודנטים להתערבות מעשית, המהווה את גולת הכותרת של התכנית.

ההתערבות מתבצעת ע"י הסטודנטים בקרב קבוצות אוכלוסייה שונות במטרה לתת בידיהן כלים למימוש זכותן לבריאות, תוך שימוש במשאבים בריאותיים, חברתיים ובעת הצורך – גם פוליטיים. ההתערבות מתבצעת באירגונים שונים ובהם: מרכזים לפגועי נפש במסגרות כגון "אנוש" ו"אומץ", מתנסים, מעונות יום, דיור מוגן לעולים, הוסטלים למבוגרים עם צרכים מיוחדים, ארגוני נשים, "עמך" – לניצולי השואה והדור השני, "מעגן" – מקלט לקורבנות סחר בנשים, מרכז לעיוורים ולקויי ראייה, "ברית עולם" – ארגון תמיכה בפליטות, "מישהו לרוץ איתו" לטיפול ותמיכה בנוער עולה חדש מכור לסמים וחסר בית, בתי נוער "קדימה", בקיור סדיר לילדים ובני נוער, על"מ – ערים בלילה – מרכז ותמיכה לנוער העוסק בזנות.

הסטודנטים נפגשים עם האוכלוסייה הנבחרת, מזהים בעיות בריאות ומתקדמים יחד עם הפרטים או הקבוצות למציאת פתרונות, תוך שהם מדגימים להם ומשלבים אותם בשימוש במשאבים העומדים לרשותם על מנת לממש את זכותם.

שיבא - מרכז רפואי אקדמי מצטיין

מרכז הסיוע לציבור במרכז הרפואי שיבא תל השומר

מרכז הסיוע לציבור במרכז הרפואי שיבא תל השומר ממוקם בלב מרפאות החוץ, ומסייע למטופלי בית החולים להשיג טופסי 17 לטיפולים ובדיקות במקרים בהם קופות החולים מסרבות לתתם.

המרכז הרפואי שיבא מעמיד לטובת מטופליו שירותי עורך דין ללא תשלום, הפועל מטעמים ובמקומם להשגת טופס ההתחייבות, שבלעדיו לא יוכל המטופל לקבל את הטיפול שכה חשוב להחלמתו או להפגת מכאוביו, בהתמודדותו עם מחלה קשה, נכות או מוגבלות.

פעילי מרכז הסיוע לציבור מסייעים ברגישות כנה ומתוך רצון עמוק לעזור ולהיטיב עם המטופל בצמתים ביוורקטיים אלה בהם ניתן וחשוב להקל.

הנגשת זכויות פסיכו-סוציאליות במערכת הבריאות לאוכלוסייה להטב"ק (לסביות, הומואים, בייסקסואלים, טרנסג'נדרים וקוויר)

מזה כשנה פועל בארץ לראשונה שירות חדש במסגרת שירותי בריאות כללית. השירות, הנקרא עבודה סוציאלית רפואית רגישת להטב"ק, פועל כחלק מהשרות הסוציאלי במחוז והוא בא למצות את שלל הזכויות הפסיכו-סוציאליות של אוכלוסיית להטב"ק במערכת הבריאות. השירות ניתן במסגרת המרפאה הגאה של שירותי בריאות כללית מהווה חלק מהמרכז הגאה בתל-אביב הממוקם בגן מאיר. שירות זה הוא חלק בלתי נפרד מהמענה האינטר-דיסציפלינארי שמקנה המרפאה.

לפני 7 שנים נפתחה לראשונה בשירותי בריאות כללית מחוז תל-אביב מרפאה גאה אשר פתחה דלתה לאוכלוסיית להטב"ק ובני משפחותיהם כאשר מטרתה הייתה מתן שירות ייעודי והולם לאוכלוסייה זו. במקביל למתן מענה רפואי ומחקרי, נוצר מן הסתם, הצורך בהתערבות פסיכו-סוציאלית משלימה. בהמשך ליוזמתה של הגב' אנה טליסמן, עו"ס רפואית (MSW), בעלת ניסיון רב שנים עם אוכלוסייה גאה, הוקם באופן פורמלי שירות פסיכו-סוציאלי המספק מענה לאוכלוסיית להטב"ק כחלק אינטגרלי מהשירותים הניתנים במרפאה לצד השירות הרפואי

תכנית "יחידות סגולה", המשרד לשוויון חברתי

"יחידת סגולה" הינה מוקד זכויות לאזרחים הוותיקים המאושפזים בבתי החולים ולבני המשפחה המטפלים בהם. ביחידת הסגולה ניתן לקבל מידע אודות זכויות בריאותיות וסוציאליות להן עשוי להיות זכאי האזרח הוותיק עם שחרורו מבית החולים, בשל השינוי במצבו הבריאותי. "יחידת הסגולה" ממוקמת בתוך בית החולים, מופעלת על ידי מתנדבים שעברו הכשרה מתאימה ומנוהלת מקצועית על ידי עובדת סוציאלית.

תכנית "יחידות סגולה" של המשרד לשוויון חברתי מונה, נכון להיום, 12 בתי חולים בפריסה ארצית: המרכז הרפואי לגליל, זיו, פוריה, רמב"ם, מאיר, תל השומר-שיבא, איכילוב, אסף הרופא, שערי צדק, קפלן, ברזילי וסורוקה.

מתחילת שנת 2015 הגענו לכ- 100,000 אזרחים ותיקים מאושפזים וזאת באמצעות 260 מתנדבים. הסכום הכספי שהועבר לאזרחים ותיקים, בסיוע מוקד 8840* - המרכז לפניות הציבור של המשרד לשוויון חברתי - הסתכם במעלה מ-2 מיליון ₪, בחודשים אפריל-נובמבר 2016.

הנגשה שפתית ותרבותית לילדי עובדים זרים במאוחדת

אלישע הוסמן, יעל יפתח, אלונית טל, איציק ששונב, סנדרה ושדי, טלי רומאנו, ריקי טייטלבוים

קופת חולים מאוחדת הינה הקופה היחידה המבטחת את ילדי העובדים הזרים בישראל. במאוחדת מחזק מרכז מבוסחים 4,472 ילדים, מתוכם כ-3,000 במרפאת לוינסקי בתל אביב, המרפאה העיקרית המעניקה שירות לילדים אלו.

הילדים מגיעים מארצות מוצא שונות: אריתריאה, פיליפינים, סודן ועוד. המשפחות דוברות בעיקר את השפה הטיגרית, המדוברת באריתריאה ואינן דוברות אנגלית.

בשל הפער השפתי, צוות המטפלים נתקל בקושי תקשורתי וחוסר שיתוף פעולה מצד משפחות ילדי העובדים הזרים הבא לידי ביטוי בקושי במימוש זכויות רפואיות, הבנה מוטעית של הזכויות הרפואיות, אי הבנה של הנחיות רפואיות, אשפוזים חוזרים וקושי בחינוך לבריאות. לכן נוספים חוסר שביעות רצון מהטיפול, נדידה בין מטפלים, תסכול רב, תחושת קיפוח, כעס ואף אלימות מילולית ופיסית.

תכנית ההתערבות כללה 4,472 מבוסחים במאוחדת וכן כ-2,000 ילדי עובדים זרים אשר אינם מבוסחים בביטוח והצטרפו בעקבות התכנית.

עיקרי התכנית:

- מגשר שפתי ותרבותי דובר טיגרית ועברית לכל שעות עבודת המרפאה.
- תרגום מידע במגוון נושאים: אופן ההצטרפות לביטוח במאוחדת, זכויות בהתפתחות הילד, חשיבות הטיפול באנמיה בתינוקות וכיצד פונים לשירות.
- שיתוף פעולה עם גורמי קהילה, משרד הבריאות, ארגון מסילה ועוד.
- תכנית העשרה שפתית לילדי עובדים זרים, שמטרתה שיפור והעשרת כישורי השפה התפקודיים והאורייניים בקרב ילדי עובדים זרים בגיל טרום בית ספר.

תוצאות התכנית לאחר כשנה:

- ירידה באלימות מילולית, כעס ותסכול של האוכלוסייה, שיפור בשביעות רצון של מבוסחים ונכונות לשיתוף פעולה והצמדות לטיפול.
- הרחבת מספר הפונים להצטרפות לביטוח - 1,633 ילדים בשנה זו, כלומר **מספר גדול של ילדים אשר זכאים כעת לשירותי בריאות**.
- עליה בהיענות לטיפול ולהנחיות הרפואיות שהתבטא בשיפור מדדי איכות - הציון המשוקלל של המרפאה במדדי איכות עלה מ-55.43% בשנת 2015 ל-60.52% בשנת 2016.

המרפאה המחוזית לבריאות הנפש מחוז ירושלים

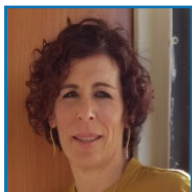
המרפאה הוקמה כחלק מההערכות לרפורמה בבריאות הנפש. המרפאה מרכזת את שירותי בריאות הנפש לכלל מבוטחי המחוז, תוך פריסה של השירותים למרכזים השונים במחוז. המרפאה נותנת שירותים רב-מקצועיים למבוטחים, בתחום בריאות הנפש. אנו רואים כמטרה מרכזית את שיפור איכות הטיפול בהפרעות נפשיות על ידי כלל הצוות הרפואי במחוז והרפואה הראשונית בקהילה, הפחתת סטיגמה וחיזוק הקשר והתקשורת בין הרפואה הראשונית לגורמי בריאות נפש במרחב המחוז.

המרפאה משמשת כספינת דגל ליישום הרפורמה בבריאות הנפש, ומאפשרת ללקוחות מכל גיל ומגזר להגיע לטיפול המתאים ביותר עבורם ולסייע במימוש זכויותיהם, הן מצד סל הבריאות, הן מצד ביטוח לאומי וסל שיקום. הייחודיות של המרפאה מתבטאת במסירות למטופלים, בחיפוש פתרונות יצירתיים ואישיים לכל מטופל מתוך מגוון המסגרות המספקות שירותים (בתוך או מחוץ לקופה), יצירת מסגרות פנים-מרפאתיות הנותנות מענה לפי צרכי המבוטחים, כגון: מרפאה להפרעות אכילה שהוקמה לפי צורך שעלה מהשטח.

בתנופת העשייה וההתפתחות יצרנו מנגנונים חדשים לשיפור השירות ומימוש הזכויות: שיתופי פעולה עם התפתחות הילד, עם ארגוני מתמודדים שונים, קורסים בבריאות הנפש לכלל האחיות הקופה, הרצאות לגורמים רבים בקהילה בנושא בריאות הנפש, רפואה מקוונת (רפואה מרחוק), ועוד יוזמות רבות. אנו תקווה כי תנופת העשייה בבריאות הנפש תימשך ותגדל!

המרפאה נמצאת ברחוב טרומפלדור 3, ירושלים. טלפון: 02-5675190

עו"ס לילך טל

הנגשת זכויות רפואיות להורים לילדים בספקטרום האוטיסטי במסגרת תכנית "כללית לידיעתך", שרותי בריאות כללית, מחוז צפון

התכנית החלה לפעול במחוז צפון של שרותי בריאות כללית ב-1/1/2012 כחלק מאסטרטגיית ההנהלה הראשית להנגשת זכויות וליווי בתהליך מיצוי הזכויות. התכנית מופעלת על ידי עובד/ת סוציאלי/ת מטעם הארגון לאוכלוסיית ההורים שילדם לקראת, תוך כדי ולאחר אבחון לקות על הרצף האוטיסטי.

התפקיד כולל:

1. הדרכת ההורים לגבי זכויות רפואיות של ילדם המאובחן על הרצף האוטיסטי.
 2. ריכוז וליווי המשפחות לאורך השנים בהן הן זכאים לשרות, כולל ניהול מעקב אחר אוכלוסייה זו.
 3. קידום ידע מקצועי – הדרכה ופיתוח מקצועי של צוותים ועובדי המחוז, הבאים במגע עם האוכלוסייה הרלוונטית לגבי האבחנה והזכויות הנלוות לה ותמיכה מקצועית מתמשכת בהם.
 4. פיתוח קשרי גומלין ושיתופי פעולה עם שירותים ומסגרות הנותנות מענה לילדים עם אוטיזם במרחב מחוז צפון.
 5. העלאת צרכים מן השטח כלפי מקבלי החלטות לצורך זיהוי מגמות ופיתוח שירותים.
- במהלך 5 השנים בהן פועלת התכנית אותרו 333 ילדים עם אוטיזם עד גיל 18, שעברו תהליך של מימוש זכאות לזכויות הרפואיות, 10% מהם מהמגזר הערבי. צוותים רפואיים, פרא רפואיים ואדמיניסטרטיביים רבים במחוז קיבלו הדרכות מגוונות על האבחנה והזכויות הנלוות לה. שיתופי פעולה מגוונים נרקמו ועדיין נרקמים עם גופים שונים בקהילה.

בית המרקחת הווירטואלי של עמותת קו לחיים פתרון מציל חיים לחולי סרטן שידם אינה משגת

עמותת קו לחיים נחשפת מדי חודש לעשרות רבות של חולים אשר קיבלו המלצה לרכישת תרופות מצילות חיים יקרות, שאינן בסל הבריאות או שאינן בהתוויה הרפואית לסוג הסרטן הספציפי שלהם. בנוסף, למרבית החולים המגיעים אלינו אין ביטוחי בריאות פרטיים שיסייעו בידם לממן את רכישת התרופות.

רכישת תרופות במחיר עלות מהחברות בארץ

העמותה יוצרת קשר עם חברות התרופות הגדולות בעולם באמצעות המשווקים הרשמיים בישראל לרכישת התרופות במחיר אותו מקבלים בתי המרקחת בישראל. בכך מתאפשרת העברת התרופות לחולה במחיר עלות, הוזלה של כ-20% לפחות.

הבטחת קבלת התרופה לאורך זמן

במקרים בהם נדרש גיוס משאבים לצורך מימון עלויות הרכישה, אנו מציעים לחולה ולבני משפחתו עזרה בניהול נכון של כספי המשפחה, מיצוי זכויות מול רשויות המס וביצוע תכנון כלכלי מלא של כלל ההוצאות הצפויות לצורך השלמת הטיפול.

העמותה פועלת גם מול חברות הביטוח ומסייעת לחולים להם יש ביטוחי בריאות פרטיים לנהל את הסל הכספי הקיים בכיסוי הביטוחי שלהם לטובת תרופות מצילות חיים באופן חכם אשר יאפשר מימון התרופות לזמן ארוך יותר.

ב-2016 הצלחנו להעניק פתרון לכ-200 חולי סרטן ללא תקורה וללא עמלת רוקח.

"האפליק נכ אנו, זה פואק, וזה אינו חסר"
(מדבר רבה, פרשה י"ג.)

שיבא - מרכז רפואי אקדמי מצטיין

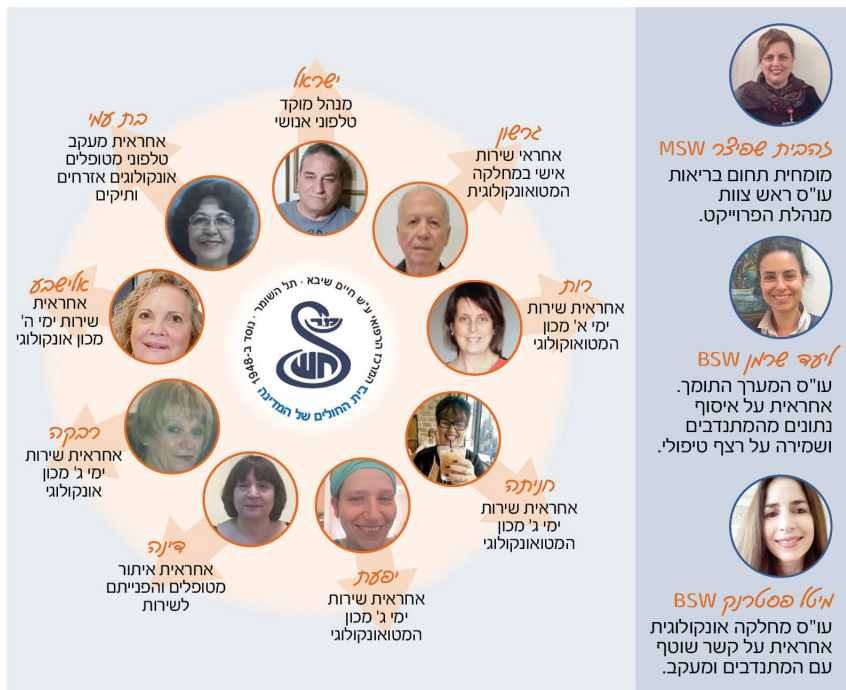
השירות הסוציאלי גאה להציג:

"מימוש זכויות רפואיות"

**בסיוע נבחרת מתנדבי השירות הסוציאלי למערך ההמטו-אונקולוגי.
המרכז הרפואי המשולב ע"ש חיים שיבא.**

היקף הפעילות של מתנדבי השירות הסוציאלי במערך האונקולוגי בשיבא תופס תאוצה, ומוכיח עצמו כשירות בעל ערך רב עבור מטופלים ובני משפחותיהם. הן במסגרת פידבקים סובייקטיביים אשר נמסרים לצוות המטפל, והן במדידה כמותית המצביעה על עלייה במספר הפונים לשירות. לדוג' מאפריל 2016 ועד סוף נוב' 2016 הסתייעו בשירות 496 מטופלים.

השירות הסוציאלי במרכז הסרטן, אחראי לפיתוח מודל התנדבותי מורחב, העוסק במימוש זכויות רפואיות למתמודדים עם מחלת הסרטן, ולבני משפחותיהם. תשעה מתנדבים מסורים לוקחים חלק פעיל בהנגשת המידע על הזכויות הרפואיות, כל זאת באווירה של פניות רגשית ותמיכה. המתנדבים מהווים חוליה חשובה במתן השירות למטופל.

"כללית לידיעתך כי מגיע לך"

מהלך "כללית לידיעתך כי מגיע לך", נולד בשנת 2011 כיוזמה של מנכ"ל כללית וכחלק מאסטרטגיית "המטופל במרכז". אסטרטגיה זו מוטמעת בכללית מאז 2009 ומשקפת את תפיסת השירות של כללית: "מטופל בידיים טובות". תפיסה זו רואה בחוויית המטופל חלק מטיפול רפואי איכותי ומדגישה את המידע הפשוט-מותאם-יזום, היחס המכבד והרצף השירותי בין תחנות הטיפול השונות, כמרכיבים חשובים בחוויית המטופל.

המסר המרכזי של המהלך הוא שחובתנו כקופה "להגדיל את האותיות הקטנות" עבור המטופל, ולהנגיש לו, בעיקר ברגעי צורך משמעותיים, את המידע על זכויותיו, באופן שקוף, הוגן ומותאם לצורך שלו.

היתרונות למטופל הם רבים: צמצום אי הוודאות (מקבל מידע כולל ומקיף של זכויותיו), חסכון בזמן, הפחתת טרסור ובירוקרטיה והקלה במיצוי זכויות.

קהלי המטרה נקבעים במסגרת דיון בוועדה מקצועית (עם הגורמים המטפלים) שנערכת בתחילת כל שנה, ותכני הערכה נכתבים ע"י צוות משולב הנהלה-שטח הכולל בעלי תפקידים רלבנטיים. המידע מונגש בערכת מידע ייעודית, ובאופן אישי, ככל שניתן, תוך התאמה לקהל היעד.

מה בערכות? מידע מלא ומפורט לגבי זכויות בסל הבריאות, בביטוח המושלם וזכויות כלליות והדרך למימושן (כולל טפסים שעל המטופל להגיש לרשויות השונות, כמו טפסים לביטוח לאומי ומס הכנסה).

כמו כן, כוללות הערכות מידע בנוגע לאבחון וטיפולים, התמודדות רגשית עם המחלה, מענה לשאלות ותכנים נוספים, היכולים לסייע למטופל או למשפחתו בהתאם לאוכלוסיית היעד וסוג המחלה.

"כללית לידיעתך" הינו מהלך המשכי. בשנת 2017 נרחיב את הנגשת המידע עבור אוכלוסיות נוספות וכן נמשיך להנגיש את המידע באמצעים דיגיטליים. כמו כן, נמשיך לעודד יוזמות מקומיות במחוזות השונים לשם מתן מידע יזום לקבוצות מטופלים, להטמיע את עקרונות הרצף וההתאמה בין בי"ח לקהילה ולהתמקד בפיתוח והתאמה של תהליכי עבודה ומסלולי שירות תומכים לסגמנטים הקיימים.

הצגה בנושא זכויות מטופלים

הצגה מרגשת על נפש האדם ועל זכויות החולה והמטופל, במצב בו אינו יכול אפילו למצמץ את רצונותיו. ההצגה "צמחים מטפסים" עוסקת בהתמודדות עם ניסיון בריחה של הנשמה ממצויאות פיזית, לצד סיפור אהבה מעורר השראה, אשר מעלה תהיות מרתקות אודות האתיקה הרפואית, מייצר הזדהות עם המטופלים ומצבם, ומודעות לזכויות החולים.

"צמחים מטפסים" נוגעת בלב הקהל, שלעיתים דומע ולעיתים מתגלגל מצחוק,

תוך שימוש בשפה זרה, ריקוד ייחודי ובמה שלא מפסיקה לייצר קסם.

מאת: **ארז מירנץ**. בימוי: **אלעד שרעבי**.

